

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO18/5558 din 14.11.2018

la proiectul de lege privind instituirea Crucii comemorative „Participant la acțiunile de lupă din Afganistan (1979-1989)”

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al de act normativ este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Ministerul Apărării, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege ordinară, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art.6-12 din Legea nr.100/2017 privind actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional "etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:

- a) *informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) *punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) *consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*

- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."

Totodată, art.10 din Legea nr.239/2008 stabilește expres că: „(1) Autoritatea publică asigură accesul la proiectele de decizii și la materialele aferente acestora prin publicarea obligatorie a lor pe pagina web oficială a autorității publice, prin asigurarea accesului la sediul autorității, precum și prin expediere prin poștă sau prin alte mijloace disponibile, la solicitarea persoanei interesate. (2) Proiectul de decizie și materialele aferente acestuia se plasează pe pagina web oficială a autorității publice responsabile cel puțin pentru perioada recepționării și examinării recomandărilor.".

Textul proiectului supus expertizei anticorupție și nota informativă aferentă acestuia au fost plasate pe pagina oficială web a Ministerului Apărării www.army.md, la data de 30.10.2018, fiind respectat termenul minim de 10 zile lucrătoare pentru prezentarea recomandărilor pe marginea proiectului, de către părțile interesate.

Astfel, având în vedere că proiectul a fost plasat pe pagina oficială web indicată supra, precum și apreciind termenele pentru consultări publice, transparența în procesul decizional a fost asigurată.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

În nota informativă, autorul susține că: „Proiectul de lege privind instituirea Crucii comemorative „Participant la acțiunile de luptă din Afganistan (1979-1989)” a fost elaborat în temeiul Dispoziției Guvernului nr. 126-d din 24 octombrie 2018, în contextul organizării manifestărilor consacrate Zilei comemorării celor căzuți în războiul din Afganistan (15 februarie) și în legătură cu împlinirea a 30 de ani de la retragerea contingentului limitat al trupelor militare sovietice din Afganistan, precum și în scopul stimulării veteranilor de război - participanți la acțiunile de luptă din Afganistan (1979-1989).”.

În urma examinării prevederilor proiectului, se stabilește că scopul anunțat corespunde cu scopul real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prevederile proiectului promovează interesele cetățenilor Republicii Moldova, care au participat la acțiunile de luptă din Afganistan în perioada 24 decembrie 1979-15 februarie 1989 în cadrul contingentului limitat al trupelor militare sovietice în Afganistan și dețin statut de veteran de război, de a conferi acestora distincția de stat - Crucea comemorativă „Participant la acțiunile de luptă din Afganistan (1979-1989)”.

Prin urmare, se consemnează că interesele promovate nu sunt în detrimentul interesului public.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota informativă care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare".

În nota informativă autorul relevă scopul și condițiile ce au impus elaborare proiectului, principalele prevederi ale proiectului, evidențiază elementele noi ale proiectului, impactul proiectului și prezintă argumente corespunzătoare în conformitate cu Legea nr.100/2017.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară".

Implementarea prevederilor proiectului necesită cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat.

Autorul în nota informativă, menționează că: „Confecționarea distincției nominalizate, a legitimației, a baretei de substituire și a cutiei capitonate aferente acesteia, pentru 8500 de persoane necesită cheltuieli financiare în sumă de cca 2,5 mln. lei.

Mijloacele financiare necesare în acest sens urmează a fi alocate din contul Bugetului de Stat pentru anul 2019.".

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative "textului proiectului actului normative se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]

- a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]
- c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]
- e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]
- f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;
- g) se evită tautologiile juridice;
- h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]".

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte legislative sau normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul conține reglementări ce se referă la acordarea distincția de stat - Crucea comemorativă „Participant la acțiunile de luptă din Afganistan (1979-1989)”, participanților la acțiunile de luptă din Afganistan, în cadrul organizării manifestărilor consacrate Zilei comemorării celor căzuți în războiul din Afganistan (15 februarie) și în legătură cu împlinirea a 30 de ani de la acest eveniment istoric.

Astfel, prevederile proiectului, în mod indirect, reglementează activitatea Ministerului Apărării de a comemora participanții la acțiunile de luptă din Afganistan.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul a fost elaborat de Ministerul Apărării și are drept scop comemorarea cetățenilor Republicii Moldova, care au participat la acțiunile de luptă din Afganistan în perioada 24 decembrie 1979-15 februarie 1989 în cadrul contingentului limitat al trupelor militare sovietice în Afganistan și dețin statut de veteran de război, de a conferi acestora distincția de stat - Crucea comemorativă „Participant la acțiunile de luptă din Afganistan (1979-1989)”.

În cadrul procesului de elaborare au fost asigurate rigorile de transparență decizională. Argumentele prezentate în nota informativă justifică soluțiile proiectului.

Proiectul este conform interesului public, nu aduce atingere drepturilor fundamentale ale omului și nu conține factori și riscuri de corupție.

14.11.2018

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Dorina GALAMAGA, Inspector principal